

Jeszcze bibliotekarz czy już broker? Zmiany w zawodzie pracownika informacji w kontekście gospodarki opartej na wiedzy

Słowa kluczowe: społeczeństwo informacyjne, broker informacji, kompetencje bibliotekarzy

Abstrakt: Coraz większe znaczenie informacji we współczesnym świecie – zwłaszcza informacji rzetelnej – sprawia, że znajomość zasobów informacyjnych zarówno tradycyjnych, jak i elektronicznych, umiejętność pozyskiwania informacji z różnych źródeł i dziedzin wiedzy oraz przetwarzania, opracowania i odpowiedniego jej przedstawiania (analiza i synteza informacji) zyskuje coraz większą wartość, tak wśród pracodawców poszukujących specjalistów, jak i osób poszukujących konkretnych informacji. Z roku na rok rośnie liczba powstających firm infobrokerskich, uczelnie kształcące na kierunkach bibliotekoznawczych oferują swoim studentom specjalizacje i studia podyplomowe z zakresu infobrokerstwa, gwałtownie rozwija się dziedzina zarządzania informacją i wiedzą. Czy w tym kontekście pracownik biblioteki posiadający wszystkie wymienione wyżej kompetencje i umiejętności, poruszający się z łatwością w nowoczesnych technologiach w dalszym ciągu pozostaje bibliotekarzem czy jest już brokerem informacji? A może bibliotekoznawstwo i infobrokerstwo nie mają ze sobą nic wspólnego? Na te pytania autorka postara się odpowiedzieć w artykule.

Keywords: information society, information broker, competence of librarians

Abstract: The increasing importance of information in today's world – especially reliable information – makes knowledge of information resources, both traditional and electronic; the ability to obtain information from various sources and domains of knowledge and the processing, preparation and the presentation of the resources (analysis and synthesis of information) is becoming a higher value, as for employers which are seeking professionals and those looking for specific information. Each year we can observe a growing number of start-ups infobroker companies; also universities that provide education in the fields of library science offer their students a specialization and postgraduate studies in infobrokering. What we can see is rapid development in field of information and knowledge management. In this context, a library worker who is having all of the above competences and skills, moving easily in modern technology continues to be a librarian or he is already a information broker? Or maybe librarianship and infobroker have nothing in common? These are the questions the author will attempt to answer in this article.

Przemiany zachodzące w społeczeństwie, przekształcenia mające miejsce w gospodarce i powstawanie w związku z tym nowych zawodów, wymuszają konieczność nadążania za zmianami również w zawodzie bibliotekarza. Coraz większe znaczenie informacji we współczesnym świecie – zwłaszcza informacji rzetelnej – sprawia, że znajomość zasobów informacyjnych zarówno tradycyjnych, jak i elektronicznych, umiejętność pozyskiwania informacji z różnych źródeł i dziedzin wiedzy oraz przetwarzania, opracowania i odpowiedniego przedstawienia informacji (analiza i synteza informacji), zyskuje coraz większą wartość, tak wśród pracodawców poszukujących specjalistów, jak i osób poszukujących konkretnych informacji. Z roku na rok rośnie liczba firm infobrokerskich, uczelnie kształcące na kierunkach bibliotekoznawczych oferują swoim studentom specjalizacje i studia podyplomowe z zakresu infobrokerstwa, gwałtownie rozwija się dziedzina zarządzania informacją i wiedzą. Czy w tym kontekście pracownik biblioteki posiadający wszystkie wymienione wyżej kompetencje i umiejętności, poruszający się z łatwością w nowoczesnych technologiach w dalszym ciągu pozostaje bibliotekarzem czy jest już brokerem informacji? A może bibliotekoznawstwo i infobrokerstwo nie mają ze sobą nic wspólnego? Na te pytania autorka postara się odpowiedzieć w artykule wychodząc od idei społeczeństwa informacyjnego, przez założenia gospodarki opartej na wiedzy i roli informacji biznesowej w jej rozwoju, analizując zarazem związki infobrokerstwa z bibliotekarstwem.

Termin **społeczeństwo informacyjne** został po raz pierwszy użyty w 1963 r. przez japońskiego socjologa Tadao Umesame w odniesieniu do zmian, które zaszły w społeczeństwie opartym na technologiach informatycznych. Kolejni badacze: Kenichi Koyama i Yoneji Masuda przyczynili się do spopularyzowania tego pojęcia oraz dokonali szczegółowej analizy i opisu zmian zachodzących w społeczeństwie w coraz większym stopniu opierającym się na sektorze informacji, technologiach telekomunikacyjnych i informatycznych. Termin przyjął się bardzo szybko, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych, w których po II wojnie światowej nastąpił gwałtowny rozwój badań naukowych związanych z technologiami informacyjnymi. Podjęto szereg systematycznych badań nad przeobrażeniami społeczeństwa spowodowanymi rewolucją informacyjną [1, s. 13-14].

W Europie idea społeczeństwa informacyjnego zyskała na popularności pod koniec lat siedemdziesiątych XX w., kiedy to Simon Nory i Alain Minc opublikowali raport podejmujący zagadnienie „tendencji rozwoju systemów społecznych” [5, s. 34]. Jednak powszechnie przyjmuje się, iż dopiero raport Martina Bangemanna z 1994 r. dał początek społeczeństwu informacyjnemu na starym kontynencie, które zostało określone jako „charakteryzujące się przygotowaniem i zdolnością do użytkowania systemów informatycznych i wykorzystujące usługi telekomunikacyjne do przekazywania i zdalnego przetwarzania informacji” [1, s. 15].

W literaturze fachowej na całym świecie funkcjonuje wiele definicji społeczeństwa informacyjnego. Wszystkie jednak wskazują kilka cech, którymi społeczeństwo to się charakteryzuje. Spośród nich wymienić należy:

- „wysoki stopień korzystania z informacji w życiu codziennym przez większość obywateli i organizacji;
- użytkowanie jednorodnej lub kompatybilnej technologii informacyjnej na użytek własny, społeczny, edukacji i działalności zawodowej;
- umiejętność przekazywania, odbierania, a także szybkiej wymiany danych cyfrowych bez względu na odległość” [1, s. 15];
- wysoko rozwinięty sektor nowoczesnych usług – bankowości, finansów, telekomunikacji, informatyki, zarządzania oraz rozwój badań naukowych;
- wysoki poziom scholaryzacji społeczeństwa;
- gospodarka oparta na wiedzy.

W kontekście omawianego zagadnienia, szczególnie istotna jest gospodarka oparta na wiedzy (ang. *knowledge-based economy*, inne popularne określenia: *new economy*, *knowledge-driven economy*, *digital economy*, *network economy*) – nowy typ gospodarki powstającej na skutek stopniowego przechodzenia od gospodarki materiałochłonnej do gospodarki opartej na informacji i wiedzy, w wyniku czego dotychczasowe konkurowanie państw i regionów poprzez ich zasoby materialne jest powoli zastępowane konkurowaniem poprzez zasoby niematerialne, a zwłaszcza poprzez kapitał ludzki, wiedzę oraz nowe technologie. W gospodarce opartej na wiedzy o szansach rozwoju w coraz większym stopniu decyduje ludzki potencjał intelektualny oraz wiedza związana z najnowszymi osiągnięciami współczesnej nauki. Budowa nowej gospodarki, w której kluczową rolę odgrywają innowacje, staje się w XXI w. podstawowym wyzwaniem dla państw i regionów, których celem jest osiągnięcie wysokiego poziomu rozwoju oraz konkurencyjności.

Istnieje wiele definicji precyzujących czym jest nowa gospodarka. Dla Andrzeja Koźmińskiego **gospodarka oparta na wiedzy** to gospodarka, w której przedsiębiorstwa opierają swoją przewagę konkurencyjną na wiedzy, zaś jej budowanie odbywa się poprzez „tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu i sukcesowi przedsiębiorstw opierających przewagę konkurencyjną na wiedzy” [11, s. 155]. Czynniki decydujące dotychczas o rozwoju gospodarczym, takie jak: surowce, siła robocza, dobra infrastruktura techniczna i organizacyjna bądź sprawnie funkcjonujący transport, są sukcesywnie zastępowane przez nowe czynniki, którymi stają się wysoko wykwalifikowani pracownicy, uczelnie wyższe i ośrodki badawcze, infrastruktura informatyczna, a także tworzone przez władze państwowe warunki sprzyjające budowaniu oraz rozwojowi nowej gospodarki.

Antoni Kukliński uważa z kolei, iż stymulatorem rozwoju społeczno-gospodarczego w coraz większym stopniu staje się ludzka wiedza oraz możliwości jej generowania, co prowadzi do wytworzenia się pomiędzy gospodarką a społeczeństwem swoistego sprzężenia zwrotnego [13]. Amerykański socjolog Daniel Bell również zwraca uwagę, że w społeczeństwie postindustrialnym wiedza i informacja stały się źródłem strategii i przemian społeczeństwa, czyli tym samym, co kapitał i praca w społeczeństwie przemysłowym. Kluczem do sukcesu gospodarczego oraz konkurencyjności staje się pozyskiwanie i przetwarzanie informacji oraz tworzenie na jej podstawie wiedzy wykorzystywanej następnie w sposób praktyczny.

Od lat w środowisku naukowym trwają dyskusje prowadzone nad istotą samej informacji i próbą stworzenia odpowiedniej jej definicji, ponieważ w literaturze można spotkać ich wiele, w zależności od celu rozważań i przyjętego punktu widzenia. Szczególną kategorią informacji, wyróżnioną w ujęciu przedmiotowym, niezwykle istotną w kontekście rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, jest **informacja biznesowa**. Pod pojęciem tym rozumieć należy „dane, fakty i statystyki potrzebne do podejmowania decyzji przez przedsiębiorstwa prywatne i państwowe” [15, s. 27-31]. W szerszym znaczeniu za informację biznesową można więc uznać „wszystkie istotne informacje przyczyniające się do strategicznych sukcesów danej organizacji. Zalicza się do nich zarówno informacje zmierzające do określenia i poznania otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego danej firmy, potrzebne do budowania modeli strategicznych, jak i informacje niezbędne do przewidywania możliwych do przeprowadzenia zmian” [10, s. 355-375].

W literaturze niemieckojęzycznej informacja biznesowa jest traktowana przede wszystkim jako informacja dla kadr kierowniczych (szczegółowe informacje dotyczące tendencji rozwojowych i nowych technologii, skierowane do kadr kierowniczych i centrów zadaniowych poszczególnych zakładów i środowisk produkcyjnych) lub jako informacje specjalne (informacje, które mimo, iż pochodzą z różnych źródeł tworzą jedną całość, które nie odtwarzają faktów i zachowań dobrze znanych każdemu biznesmenowi, lecz podają fakty z rozwoju techniki i gospodarki, informują o nowych technologiach, materiałach lub obszarach zastosowań itp.) [7, s. 26-28].

Polskie definicje łączą różne elementy przytoczonych wyżej określeń. Według Sabiny Cisek informacja biznesowa to zarówno działalność informacyjna, jak i wiadomości związane z biznesem, wśród których wyróżnić można informacje o biznesie oraz informacje dla biznesu. Kryteria tego podziału są wyznaczone przez dwa różne ujęcia: pierwsze – przedmiotowe, czyli informacje o szeroko rozumianej treści gospodarczej, a drugie – funkcjonalne, czyli informacje służące firmom, wiadomości potrzebne do osiągnięcia celów działalności gospodarczej, zysku [2].

Informacja biznesowa jest szerokim pojęciem i łączy w sobie cechy informacji ekonomicznej (wszelkie wiadomości o osiągnięciach nauk ekonomicznych wraz z ich zastosowaniami w praktyce gospodarczej) [3, s. 53], informacji gospodarczej (wszelkie wiadomości z szeroko rozumianej dziedziny gospodarki) oraz informacji biznesowej (informacji o biznesie i informacji dla biznesu) [7, s. 29-30].

Wśród cech, które nadają szczególnej specyfiki informacji biznesowej wyróżnić należy przede wszystkim:

- pochodny charakter źródeł informacji biznesowej;
- dużą liczbę źródeł informacji;
- dostępność źródeł informacji biznesowej dla wszystkich potencjalnych użytkowników;
- określonego odbiorcę (użytkownika) informacji biznesowej;
- fragmentaryczność;
- przetwarzalność (informacja jest przetwarzana, opracowywana i odpowiednio przedstawiana – analiza i synteza informacji);

- ulotność – wiadomości gospodarcze szybko się starzeją, szczególne znaczenie przykłada się do informacji bieżącej (a nawet informacji w czasie rzeczywistym – tj. dostępnej dla odbiorców już w chwili swego powstania);
- szczególnie wysokie wymagania związane z wiarygodnością, rzetelnością informacji biznesowej [10, s. 364].

Sabina Cisek wyodrębniła – z praktycznego punktu widzenia – siedem głównych działów informacji biznesowej:

- **metainformacja biznesowa** – informacja o informacji biznesowej, w zakres której wchodzi np.: monografie i poradniki na temat pracy bibliotekarza w dziedzinie informacji gospodarczej, informatory o ośrodkach informacji biznesowej, bibliografie, encyklopedie i słowniki, internetowe portale uniwersalne i specjalistyczne;
- **informacja o firmach (instytucjach, organizacjach) i branżach** – m.in.: dane teleadresowe, rankingi firm, katalogi i serwisy branżowe, informację dla małych i średnich przedsiębiorstw, informację na temat spółek giełdowych;
- **informacja o rynkach** – w tym: informacja o ludziach, grupach społecznych (dane demograficzne, zachowania konsumenckie etc.); informacja o udziale w rynku – firmy, marki, produktu; informacja o reklamie – agencje reklamowe, organizacje związane z reklamą, prawo, promocja, wydatki na reklamę etc.;
- **informacja finansowa (informacja dla inwestorów)** – tj. o giełdzie, kredytach, papierach wartościowych, pieniądzu, produktach bankowych, ubezpieczeniach itp.;
- **informacja o produktach i usługach** – m.in. o giełdach towarowych, targach, wystawach; klasyfikacjach branż, produktów, usług, towarów, wyrobów; rankingach produktów;
- **informacja ogólna** – w tym m.in.: dotycząca sytuacji ekonomicznej w danym kraju (poziom inflacji, dochód narodowy, wzrost gospodarczy, system podatkowy, zmiany polityczne etc.), informacja prawno-gospodarcza oraz wiadomości na temat kultury, obyczajowości, tradycji;
- wszelka inna informacja, która może być przydatna w działalności firmy [2].

Szeroki zakres informacji biznesowej sprawia, że można ją pozyskiwać z wielu rodzajów źródeł.

Ideaspołeczeństwa informacyjnego, a wraz z nią gospodarki opartej na wiedzy oraz związane z tym przemiany ekonomiczne, polityczne oraz technologiczne doprowadziły do pojawienia się nowego rodzaju potrzeb informacyjnych, między innymi w zakresie szeroko rozumianych wiadomości gospodarczych. Rosnące znaczenie szybkiego pozyskiwania rzetelnej, wyselekcjonowanej i odpowiadającej określonym potrzebom informacji biznesowej, dało szansę na powstanie nowego zawodu, jakim jest broker informacji. Informacja biznesowa pojawiła się jednak w bibliotekarstwie – początkowo tylko amerykańskim – już ponad sto lat temu, na początku XX w. W 1904 r. powstał pierwszy ośrodek *business information* w bibliotece publicznej w Newark w Stanach Zjednoczonych, z upływem czasu kolejne tego rodzaju oddziały pojawiały się w Europie Zachodniej. W Polsce tematyką tą zainteresowano się na początku lat dziewięćdziesiątych XX w. [2].

W latach sześćdziesiątych XX w. w Stanach Zjednoczonych spośród bibliotekarzy zajmujących się wyszukiwaniem informacji biznesowej dla przedsiębiorców wyodrębnili się pracownicy zdecydowani zająć się tylko i wyłącznie tym rodzajem działalności w sposób komercyjny. Dało to początek firmom infobrokerskim. W latach osiemdziesiątych XX w. zawód ten zaczął zyskiwać na znaczeniu także w Niemczech oraz innych krajach Europy Zachodniej. Liczba firm oferujących swe usługi dla biznesu w zakresie wyszukiwania wszelkiego rodzaju informacji biznesowych ciągle rosła i przekroczyła liczbę kilkuset. Widoczna jest także tendencja do zatrudniania na stałe przez duże przedsiębiorstwa specjalistów od wyszukiwania i gromadzenia informacji oraz zarządzania wiedzą [8, s. 13-26].

Kim jest zatem broker informacji? Jaką wiedzę i umiejętności posiada oraz jakie kryteria zdecydowały o tym, iż z dziedziny bibliotekarstwa wyodrębnił się nowy zawód?

Broker informacji (ang. *infobroker, information broker, independent researcher, data dealer*) jest pośrednikiem między zasobami informacji a ich użytkownikiem. Jego zadaniem jest zaspokojenie potrzeb informacyjnych człowieka poprzez fachowe i odpłatne wyszukiwanie informacji, dokonywanie ich selekcji i analizy według ściśle określonego kryterium oraz ich gromadzenie, opracowanie i przedstawienie. Podstawowym atutem brokera informacji jest znajomość metod opracowania i stosowania efektywnych strategii wyszukiwawczych, trafność doboru źródeł informacji oraz umiejętność ich oceny. Profesjonalny infobroker posiada szereg umiejętności, wśród których najważniejszymi są:

- umiejętności wyszukiwawcze,
- umiejętności analityczne,
- umiejętności redakcyjne,
- umiejętności komunikacji interpersonalnej.

Zakres usług oferowanych przez firmy infobrokerskie jest szeroki i obejmuje m.in.: wyszukiwanie informacji o firmach, instytucjach, organizacjach, badanie satysfakcji klienta, ankietowanie, tworzenie baz adresowych i mailowych, wyszukiwanie produktów, dostawców, porównywanie cen, rozsyłanie zapytań, wyszukiwanie aktów prawnych, dokumentacji, instrukcji obsługi, partnerów handlowych, publikacji naukowych, materiałów, literatury, ofert przetargowych, informacji gospodarczych, danych faktograficznych i encyklopedycznych, monitoring Internetu, mediów elektronicznych, prasy, radia, badania i ekspertyzy rynku mediów [16, s. 51-63].

W pozyskiwaniu tak różnorodnych informacji istotne znaczenie odgrywają źródła, z których czerpane są informacje. Brokerzy informacji korzystają zarówno z tradycyjnych źródeł informacji (wydawnictwa zwarte – m.in. podręczniki, skrypty, zbiory przepisów prawnych, poradniki i podręczniki techniczne, wydawnictwa uczelniane oraz placówek naukowo-badawczych; czasopisma fachowe – o tematyce ekonomicznej, handlowej, prawnej, finansowej, technicznej; periodyki urzędowe – publikacje wydawane przez centralne urzędy państwowe, publikacje władz lokalnych, branżowe i urzędowe dane statystyczne; ulotki informacyjne, szara literatura – dokumenty rządowe,

akademickie, biznesowe i przemysłowe, które pozostają poza komercyjnym obiegiem wydawniczo-księgarskim, itd.), jak i elektronicznych (różnego rodzaju bazy danych offline i online – bibliograficzne, faktograficzne, pełnotekstowe – oraz zasoby Internetu).

Należy jeszcze wspomnieć o odbiorcach usług oferowanych przez brokerów informacji, do których należą m.in.: członkowie kadry kierowniczej, bankowcy, naukowcy, dziennikarze, firmy marketingowe, farmaceutyczne, ale również klienci indywidualni. Różnorodność wykonywanych zleceń wymaga wykonania indywidualnej wyceny dla każdego podjętego zadania.

Biblioteki, jak doskonale wiadomo, oferują swoje usługi wszystkim użytkownikom – bez względu na to, czy ktoś poszukuje danej informacji w związku z wykonywaną pracą, zawodem, prowadzoną działalnością gospodarczą czy w celach osobistych [15, s. 29-77]. Placówki te stają się ośrodkami informacji z wszelkich możliwych dziedzin wiedzy, więc również z zakresu szeroko rozumianej ekonomii. Szczególną rolę w tym obszarze odgrywają biblioteki publiczne, które wyodrębniają w swoich strukturach oddziały informacji biznesowej i europejskiej, których zadaniem jest oferowanie jak najszerszemu gronu odbiorców bezpłatnego dostępu do teoretycznej i praktycznej informacji z zakresu biznesu, ekonomii i Unii Europejskiej. Ośrodki te zapewniają fachową pomoc przy wyszukiwaniu potrzebnych informacji zawartych zarówno na nośnikach tradycyjnych, jak i elektronicznych, oferują konsultacje i porady dotyczące dostępnych źródeł, a także pomoc w ocenie ich wiarygodności. Nie bez znaczenia jest także oferowanie czytelnikom przyjaznej atmosfery, odpowiedniego warsztatu pracy oraz zapewnianie dogodnych godzin otwarcia czytelni. Tego typu oddziały współpracują ponadto z innymi bibliotekami i instytucjami związanymi z Unią Europejską oraz zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości. W ten sposób wspierają i promują lokalną przedsiębiorczość – zwłaszcza small business – oraz wspomagają zaplecze edukacyjne środowiska akademickiego.

Podobną działalność powinny prowadzić również biblioteki szkół wyższych o kierunkach ekonomicznych, które z racji swojego naukowego charakteru służą potrzebom nauki i kształcenia, zapewniają dostęp do materiałów bibliotecznych i zasobów informacyjnych pracownikom oraz studentom, jak również prowadzą prace naukowo-badawcze w zakresie bibliotekoznawstwa, nauk pokrewnych oraz obsługiwanych przez siebie dziedzin wiedzy [18]. Służą one przyszłej kadrze ekonomistów, biznesmenów, handlowców i menedżerów. Ich zadaniem jest wyrabianie w użytkownikach nawyków korzystania z biblioteki w celu zdobycia informacji biznesowej, zapewnienie dostępu do aktualnych, wartościowych i kompletnych źródeł tej informacji w formie tradycyjnej poprzez odpowiednią politykę gromadzenia i selekcjonowania, a także umożliwianie dostępu do elektronicznych źródeł informacji za pośrednictwem właściwej infrastruktury technicznej i informacyjnej. Samo wskazanie źródeł informacji jednak nie wystarczy. Ważnym elementem działalności bibliotek akademickich na rzecz umożliwiania dostępu do informacji biznesowej jest prowadzenie strony www biblioteki, poprzez którą użytkownik ma dostęp do wykazów linków – adresów stron www odsyłających go do wartościowych źródeł informacji biznesowej [7, s. 9-11]. Równie ważne są też

„informacje pozwalające na samodzielne, bezpośrednie, zdalne i anonimowe wyszukiwanie informacji biznesowej w sieci www, z jednoczesną gwarancją jej wiarygodności, rzetelności oraz relewantności w stosunku do złożonych zapytań” [7, s. 47]. Nie bez znaczenia pozostaje też kwestia częstego zatrudniania w tego rodzaju jednostkach bibliotekarzy dysponujących wiedzą ekonomiczną oraz posiadających doświadczenie w tym zakresie.

Wymienione powyżej czynniki sprawiają, że odpowiednie wykorzystanie potencjału bibliotek, zwłaszcza bibliotek szkół wyższych, może uczynić z nich placówki świadczące usługi informacyjne w zakresie informacji biznesowej na bardzo wysokim poziomie.

Są jednak pewne ograniczenia, które uniemożliwiają bibliotekom i ośrodkom naukowym pełne uczestnictwo w rynku informacyjnym dla biznesu. Część użytkowników informacji biznesowej wymaga poza dostarczeniem informacji, również świadczenia usług w zakresie np. doradztwa inwestycyjnego, a udostępnianie pewnych rodzajów informacji wiąże się z koniecznością wprowadzenia częściowych lub całkowitych odpłatności w tym obszarze. Biblioteki nie prowadzą również wywiadów gospodarczych lub badań rynków.

Zawód pracownika informacji naukowej i bibliotekarza ciągle ewoluuje. Szkoły kształcące w tym zakresie wychodzą naprzeciw bieżącym trendom i zapotrzebowaniu na rynku pracy i kształcą w nowych profesjach, w tym w profesji infobrokera, chociaż jeszcze niedawno w Polsce nie istniała żadna forma kształcenia infobrokerów. Kierunki, takie jak bibliotekoznawstwo i informacja naukowa, mają merytoryczne podstawy do kreowania nowego zawodu. Tak przecież powstał infobroker na Zachodzie, o czym już wcześniej wspomniano. „Studia te uczą, jak profesjonalnie wyszukiwać, oceniać, selekcjonować, przetwarzać, a także udostępniać informacje. Zapoznają studentów z różnymi źródłami informacji, począwszy od tradycyjnych, takich jak: bibliografie, katalogi, poprzez bazy danych na nośnikach elektronicznych, a kończąc na bazach informacji biznesowych, zamieszczanych w Internecie. Jednak w zawodzie tym ważna jest także specjalizacja i ogólne pojęcie o branży, w jakiej się chce poruszać. Dlatego też absolwenci np. medycyny mogą zostać infobrokerami pracującymi dla branży farmaceutycznej, a elektronicy bądź informatycy dla branży IT” [9].

„Jest to początek długiej drogi do wykreowania w Polsce nowego zawodu w służbie wszystkim potrzebujących i poszukujących informacji, ze względów zawodowych, edukacyjnych lub ambicjonalnych niezbędnej. Według wielu rankingów zawodów, broker informacji należy do zawodów przyszłości. Również prognozy ekspertów z Międzynarodowego Zespołu do Prognozowania Popytu na Pracę działającego przy Rządowym Centrum Studiów Strategicznych, potwierdzają, że pracy nie powinno zabraknąć w branżach związanych z nowoczesnymi technologiami, biznesem i informacją. Wśród takich zawodów wymieniany jest również broker informacji” [16, s. 60-61].

Wiedza jest istotą społeczeństwa informacyjnego. Rozrastające się zasoby informacyjne, przede wszystkim Internetu, sprawiają coraz więcej trudności osobom, które nie posiadają doświadczenia w wyszukiwaniu informacji. Jednocześnie rozwój

kontaktów gospodarczych i handlowych, wymusza ciągłą aktywność przedsiębiorców zarówno w sferze stricte biznesowej, jak też w dostępie do informacji o konkurencji, rynkach zbytu, nowinkach technologicznych, nowych badaniach. Sami, nie posiadając umiejętności wyszukiwania i agregacji informacji, tworzą zapotrzebowanie na tego rodzaju specjalistów. Z drugiej strony bibliotekarze pracujący w bibliotekach szczególnie w oddziałach informacji, mają na co dzień do czynienia z różnymi źródłami wiedzy, poznają różne strategie wyszukiwawcze, zgłębiają zasoby Internetu, co czyni ich specjalistami w wyszukiwaniu informacji, tymi, na których właśnie rośnie zapotrzebowanie na polskim rynku pracy. Wykorzystanie tej wiedzy i doświadczenia przez bibliotekarzy, specjalistów informacji naukowej, technicznej, ekonomicznej, medycznej etc. do pracy na własny rachunek jest najprostszą drogą do stania się brokerem informacji.

Bibliografia

1. BIAŁOBUŁOCKI Tomasz [et al.]. *Spółeczeństwo inform@cyjne: istota, rozwój, wyzwania*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, 2006. ISBN 978-83-60501-59-7.
2. CISEK Sabina. Szara literatura jako źródło informacji biznesowej. Zarys problematyki. *Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy* [Dokument elektroniczny]. 2002, nr 11. Tryb dostępu: <http://ebib.oss.wroc.pl/2002/40/cisek.php>. Stan z dnia 20.02.2012.
3. DEMBOWSKA Maria (red.). *Słownik terminologiczny informacji naukowej*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1979.
4. FIJAŁKOWSKI Konrad R. Broker informacji – definicja misji. In SOSIŃSKA-KALATA Barbara, CHUCHRO Ewa, DASZEWSKI Włodzimierz (red.). *Informacja w sieci: problemy, metody, technologie*. Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2006, s. 29-34. ISBN 83-89316-66-8.
5. GOBAN-KLAS Tomasz, SIENKIEWICZ Piotr. *Spółeczeństwo inform@cyjne. Szanse, zagrożenia, wyzwania*. Kraków: Wydawnictwo Fundacji Postępu Telekomunikacji, 1999. ISBN 83-86476-19-2.
6. GRZECZNOWSKA Anna. Użytkowanie informacji biznesowej w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw w warunkach zmieniającego się rynku usług informacyjnych. *Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy* [Dokument elektroniczny]. 2002, nr 11. Tryb dostępu: <http://ebib.oss.wroc.pl/2002/40/grzecznowska.php>. Stan z dnia 20.02.2012.
7. KALIŃSKA Anna. *Informacja biznesowa w Internecie*. Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2011. ISBN 978-83-61464-53-2.
8. KAMIŃSKA Maria H. Infobrokerstwo w Polsce. *Zagadnienia Informacji Naukowej*. 2008, nr 1, s. 13-26. ISSN 0324-8194.
9. KAMIŃSKA Maria H. Kształcenie infobrokerów w Polsce. *Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy* [Dokument elektroniczny]. 2008, nr 4. Tryb dostępu: <http://www.ebib.info/2010/95/a.php?kaminska>. Stan z dnia 20.02.2012.
10. KOWALSKA Małgorzata. Informacja naukowa i działalność informacyjna w służbie biznesu. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Bibliologia*. 2000, z. 4, s. 355-375. ISSN 1505-3040.

11. KOŹMIŃSKI Andrzej K. Jak zbudować gospodarkę opartą na wiedzy? In KOŁODKO Grzegorz (red.). *Rozwój polskiej gospodarki – perspektywy i uwarunkowania*. Warszawa: Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania im. L. Koźmińskiego, 2002, s. 155. ISBN 83-86846-69-0.
12. KRÓL Agnieszka. Broker informacji – powstawanie nowego zawodu. *Zagadnienia Naukoznawstwa*. 2004, nr 1, s. 63-76. ISSN 0044-1619.
13. KUKLIŃSKI Antoni. O nowym modelu polityki regionalnej. *Studia Regionalne i Lokalne*. 2003, nr 4, s. 5-14. ISSN 1509-4995.
14. MATERSKA Katarzyna. Źródła informacji biznesowych – bazy danych, serwisy informacyjne i inne narzędzia wspomagające pozyskiwanie informacji gospodarczych. In *III Seminarium z cyklu Infobroker: Efektywne wykorzystanie zasobów informacyjnych sieci*. Warszawa: Centrum Promocji Informatyki, 2007, s. 29-77.
15. MOSTOWICZ Emilia. Źródła informacji i usługi informacyjne dla przedsiębiorstw. *Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej*. 1994, nr 1, s. 27-31. ISSN 1230-5529.
16. NOWAK Elżbieta Paulina. Broker informacji – odpowiedź na zapotrzebowanie XXI wieku. *Zagadnienia Informacji Naukowej*. 2006, nr 1, s. 51-63. ISSN 0324-8194.
17. SZCZEPAŃSKA Barbara. Broker informacji – zawód z przyszłością czy zawód z przeszłości? *Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy* [Dokument elektroniczny]. 2002, nr 11. Tryb dostępu: <http://ebib.oss.wroc.pl/2002/40/szczepanska.php>. Stan z dnia 20.02.2012.
18. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Dz. U. 1997, Nr 85, poz. 539.